

VENITURILE POPULAȚIEI

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică a bugetelor de familie;
- Cercetarea statistică privind costul forței de muncă, în unitățile economico-sociale (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999 privind statisticile structurii câștigurilor salariale și costului forței de muncă);
- Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale, în unitățile socio-economice (conform Regulamentului CE nr. 1165/1998 al Consiliului și Regulamentul CE nr. 1158/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile pe termen scurt);
- Cercetarea statistică asupra salariilor, în luna octombrie, în unitățile economico-sociale;
- Cercetarea statistică PRODROM A - Produse și servicii industriale;
- Cercetarea statistică privind producția vegetală la principalele culturi;

- Cercetarea statistică privind efectivele de animale și producția animală;
- Cercetarea statistică privind datele de comerț internațional cu bunuri;
- Balanțele principalelor produselor agricole la producător.

Surse administrative:

- Direcția Rutieră din cadrul Poliției Române, pentru datele privind autovehiculele înscrise în circulație;
- Statistica vamală;
- Evidențele societăților de telefonie;
- Compania Națională Poșta Română;
- Agenția Națională de Administrare Fiscală - Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112);
- Inspecția Muncii - Registrul general de evidență a salariaților (REGES).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Cercetarea statistică a bugetelor de familie permite colectarea informațiilor privind componența gospodăriilor, veniturile, cheltuielile și consumul acestora și alte aspecte ale nivelului de trai al populației. Ancheta este organizată ca o cercetare trimestrială continuă pe o perioadă de 3 luni consecutive, pe un eșantion de 48 locuințe.

Cercetarea s-a desfășurat în 12 centre de (6 în mediul urban și 6 în mediul rural). Incluziunea unei gospodării într-o anumită categorie socio-economică s-a realizat pe baza statutului ocupațional principal al capului gospodăriei. În categoria „Agricultori” s-au inclus gospodăriile de lucrători pe cont propriu în agricultură și membrii asociațiilor agricole.

Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale asigură producerea informațiilor necesare pentru evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii și ale numărului de salariați la nivel de activități ale economiei naționale. Cercetarea se realizează cu periodicitate lunară.

Pentru sectorul economic, au fost incluse în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care reprezintă 89 % din numărul total al salariaților din acest sector. Sunt excluse forțele armate și personalul asimilat (M.Ap.N., M.A.I., S.R.I. etc.). Rezultatele acestei cercetări sunt utilizate pentru calculul indicilor trimestriali ai costului orar al forței de muncă.

Cercetarea statistică asupra salariilor în luna octombrie 2021 s-a realizat în exclusivitate prin exploatarea surselor de date administrative și are ca obiectiv determinarea numărului de salariați pe grupe de salarii de bază brute și grupe de venituri brute realizate, a salariului mediu brut de bază și a venitului mediu brut realizat, pe sexe, grupe de vârstă, activități ale economiei naționale, grupe de ocupații și ocupații, în luna octombrie 2021

Având în vedere schimbarea surselor de date și a sferei de cuprindere, rezultatele Cercetării statistice asupra salariilor în luna octombrie 2021 nu sunt

comparabile cu rezultatele obținute în anii anteriori anului de referință 2013 și publicate în edițiile precedente ale Anuarului statistic.

Structura veniturilor pe surse de proveniență este determinată de caracterul eterogen al gospodăriilor, în funcție de statutul ocupațional al membrilor acestora.

Veniturile totale cuprind:

- **Veniturile bănești** pe surse de proveniență (salarii, venituri din activități pe cont propriu, vânzări, ajutoare de șomaj, pensii, alocații pentru copii, burse și alte prestații de protecție socială, venituri din proprietăți etc.);
- **contravaloarea prestațiilor (mărfuri și servicii) gratuite sau cu reducere de preț**, evaluată la prețul de vânzare al unității ofertante;
- **contravaloarea consumului de produse alimentare și nealimentare din resurse proprii** (producție, stoc etc.), determinată pe baza prețurilor medii lunare ale produselor respective.

Câștigul salarial nominal brut cuprinde sumele brute plătite salariaților de către agenții economici în perioada de referință, astfel:

• Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul lucrat:

- salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (inclusiv indexările și indemnizațiile de conducere, salariile de merit și alte drepturi care potrivit actelor normative fac parte din salariul de bază);
- sporurile și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sumă fixă;
- premiile/bonusurile/beneficiile din cursul anului și anuale sub diferite forme din fondul de salarii (inclusiv al 13-lea salariu, primele de vacanță);
- plățile/primele excepționale (ocasionale) efectuate către salariații care părăsesc

întreprinderea sau acordate acestora (inclusiv primele acordate cu ocazia pensionării), cu condiția ca aceste sume să nu fie prevăzute în contractul de muncă;

- sumele acordate salariaților pentru transportul de la și la locul de muncă;
- sumele brute acordate salariaților pentru plata zilelor de concediu de odihnă neefectuat;
- sumele aferente stimulentei de risc acordat personalului medical, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- alte sume/adaosuri acordate din fondul de salarii potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă (inclusiv cele pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care salariații își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern, în limita unui plafon lunar, corespunzător numărului de zile din lună în care salariatul își desfășoară activitatea în regim de telemuncă);
- plata managerului sau, după caz, indemnizația brută a administratorului sau premiile de performanță acordate acestora, potrivit contractelor de management, de administrare, de mandat sau a contractelor de performanță încheiate potrivit prevederilor legale în vigoare.

• **Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul nelucrat:**

- sumele plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, de studii, pentru zilele de sărbători legale, evenimente familiale deosebite etc.) potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru incapacitate temporară de muncă generată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă, și care sunt plătite din fondul de salarii (exclusiv sumele plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale), potrivit prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru salariații aflați în carantină/izolare la domiciliu, exclusiv sumele plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- sumele plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților (inclusiv șomajul tehnic, care beneficiază de o indemnizație din salariul de bază plătită din fondul de salarii, potrivit prevederilor legale în vigoare);
- indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului (șomaj tehnic), indiferent dacă sunt suportate de angajator sau din bugetul de stat, potrivit prevederilor legale în vigoare;

- indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru zilele libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile de care beneficiază salariații ca urmare a reducerii timpului de muncă, potrivit prevederilor legale în vigoare.

• **Sumele brute plătite din fondul de salarii sub forma drepturilor în natură și a ajutoarelor bănești** cuprind contravaloarea drepturilor în natură și a ajutoarelor bănești acordate ca retribuire a muncii (potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă);

• **Sumele brute pentru perioade anterioare** plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori;

• **Sumele brute acordate salariaților (ca stimulente) din profitul net** al unității, inclusiv suma corespunzătoare cotei managerului sau administratorului, după caz, exclusiv dividendele plătite din profitul net;

• **Sumele brute plătite din alte fonduri** (inclusiv drepturi în natură, ajutoare bănești, indemnizația/norma de hrană, alte stimulente) decât din fondul de salarii, inclusiv sumele încasate ca penalități provenite din sumele încasate prin executare silită potrivit Codului de procedură fiscală, din cele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment, alte stimulente acordate în afara fondului de salarii, sumele plătite pentru activitatea prestată în proiecte finanțate din fonduri europene, sumele plătite direct din costuri pentru drepturile în natură sub formă de produse, chirie, combustibil, energie, transport, contravaloarea biletelor de valoare (tichete de masă, tichete de creșă, tichete cadou, tichete culturale și vouchere/tichete de vacanță), toate sumele acordate conform prevederilor legale în vigoare.

Câștigul salarial mediu brut lunar se calculează prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri, la care se adaugă sumele brute aferente anilor anteriori, la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului. Numărul mediu al salariaților se definește conform precizărilor de la Capitolul 3 - Piața forței de muncă.

Câștigul salarial mediu net lunar rezultă prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut lunar a contribuției de asigurări sociale datorată de salariați, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului. Numărul mediu al salariaților se definește conform precizărilor de la Capitolul 3 - Piața forței de muncă.

Până în anul **2018**, **câștigul salarial mediu net lunar** se calcula prin scăderea din sumele brute plătite aferente **câștigului salarial mediu brut lunar** a contribuției salariaților la bugetul asigurărilor pentru șomaj, a contribuției individuale de asigurări sociale de stat, a contribuției salariaților pentru asigurările sociale de sănătate și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare (O.U.G. nr. 79/2017 cu modificările și completările ulterioare), contribuțiile de asigurări sociale, respectiv cele de asigurări sociale de sănătate care cădeau în sarcina angajatorului au fost transferate în sarcina salariatului și, **începând cu anul de referință 2018**, sunt suportate în totalitate de salariat, fiind reflectate în cuantumul brut al câștigului salarial.

În consecință, indicatorul „**câștigul salarial mediu brut lunar**” produs și diseminat **începând cu anul de**

referință 2018 nu mai este comparabil cu seriile de date anterioare.

Aceste prevederi legale nu influențează comparabilitatea datelor pentru seriile de „**câștig salarial mediu net lunar**”.

Indicele câștigului salarial real se calculează ca raport între indicele câștigului salarial nominal mediu net și indicele general al prețurilor de consum al populației, exprimat procentual.